

Tavlan som bara kunde målas på natten

Berättelse

Det var sommaren 1897 i Mora i Dalarna. Anders Zorn hade flyttat hem igen efter många år ute i världen. Nu ville han måla en stor tavla om midsommar. Han kallade den *Midsommardans*.

Men Anders ville inte måla på dagen. Han ville måla i sommarnatten, sent på kvällen efter att solen hade gått ner. I Sverige blir det nästan aldrig mörkt på sommarnatten. Himlen var ljusblå och mjuk, och just det ljuset ville Anders fånga på sin duk.

Det var inte lätt. Anders kunde bara arbeta några timmar varje kväll, för det rätta ljuset fanns bara en kort stund. Därför målade han på tavlan under flera veckor, i juni och en del av juli. Varje kväll gick han ut med sin duk och sina penslar.

På tavlan dansar ett par framför ett rött trähus. Mannen och kvinnan har vackra dräkter från Dalarna. Bredvid huset står en hög midsommarstång. Men Anders satte inte stången i mitten av bilden. Han tyckte att själva dansen, ljuset och känslan i sommarnatten var viktigast.

Idén hade kommit ett år tidigare. Anders var på en resa med prins Eugen, som också var konstnär. De stannade i en by, och folk började dansa. Prinsen sa genast att Anders måste måla det.

Midsommardans blev ett av Anders Zorns mest kända verk. I dag hänger tavlan på Nationalmuseum i Stockholm. För många människor visar den precis hur en svensk midsommar känns.

Ordlista

ORD	FÖRKLARING
flytta hem	flytta tillbaka dit man kommer ifrån
måla	göra en bild med färg
en duk	tyget som man målar på
solen går ner	solen försvinner på kvällen
fånga	Han ville fånga solnedgången med kameran.
en pensel	redskapet man målar med
ett par	två personer tillsammans
en dräkt	fina, traditionella kläder
en midsommarstång	en hög stång man dansar runt vid midsommar
en idé	en tanke om vad man ska göra
ett verk	ett konstverk, en tavla

Läsförståelsefrågor

1. Var bodde Anders Zorn sommaren 1897?
 1. I USA
 2. I Mora i Dalarna
 3. I Stockholm
2. Varför ville Anders måla på kvällen och natten?
 1. Han ville fånga det mjuka ljuset i sommarnatten
 2. Han sov på dagen
 3. Det var för varmt på dagen
3. Hur lång tid arbetade han på tavlan?
 1. Bara en kväll
 2. Under flera veckor i juni och juli
 3. Ett helt år
4. Var i bilden satte Anders midsommarstången?
 1. Mitt i bilden
 2. Inte i mitten – dansen var viktigast
 3. Han målade ingen stång
5. Stämmer påståendena? Svara *ja*, *nej* eller *det står inte i texten*.
 1. Anders målade ett par som dansar i Dalarnas dräkter.
 2. Anders fick idén av prins Eugen på en resa.
 3. Anders målade tavlan inne i sitt hus.
6. Varför var det svårt att måla tavlan? Beskriv kort. (öppen fråga)
7. Varför tror du att tavlan visar “hur en svensk midsommar känns”? (inferens)

Facit

1. I Mora i Dalarna
1. Han ville fånga det mjuka ljuset i sommarnatten
1. Under flera veckor i juni och juli
1. Inte i mitten – dansen var viktigast
1. ja b) ja c) nej (han gick ut och målade i sommarnatten)
- Exempel på svar: Det rätta ljuset fanns bara en kort stund varje kväll, så han kunde bara arbeta några timmar i taget och måste hålla på i flera veckor.
- Exempel på svar: För att den visar dans, glädje, fina dräkter och det speciella ljuset som hör till en svensk sommarnatt.

Bedöm öppna svar efter innehåll, inte efter exakt formulering.

FÖR LÄRAREN

Texten ger en närbild av hur ett känt verk blev till och kompletterar den biografiska texten. Texten är skriven i preteritum. Tema: tålmod och arbete, ljus och årstider. Bra för att öva preteritum och tidsord (efter, under, varje kväll). Prata gärna om hur ljusa eller mörka sommarkvällarna är i elevernas hemländer.

Diskussionsfrågor

- Anders arbetade länge och tålmodigt på en enda tavla. Vad gör du när något tar lång tid?
- I Sverige är sommarnätterna ljusa. Hur är sommaren och vintern där du kommer ifrån?
- Tycker du om konst och museer? Berätta.
- **Skriv (4 meningar):** Skriv om en sak som du har arbetat länge och tålmodigt med.

Källor och faktagranskning

- Anders Zorn – Wikipedia (svenska): https://sv.wikipedia.org/wiki/Anders_Zorn
- Anders Zorn – Wikipedia (engelska): https://en.wikipedia.org/wiki/Anders_Zorn
- Anders Zorn | Britannica: <https://www.britannica.com/biography/Anders-Zorn>
- Zornsamlingarna (Zornmuseet, Mora): <https://zorn.se/om-oss/anders-zorn/>
- Anders Zorn – Mora kommun: <https://morakommun.se/uppleva-och-gora/kultur-och-sevardheter/upptack-moras-walk-of-fame/anders-zorn.html>

Faktagranskad i juni 2026. Nyckelfakta: Anders Zorn föddes 18 februari 1860 i Utmeland nära Mora i Dalarna och dog 22 augusti 1920 i Mora (på Mora lasarett). Han gifte sig 1885 med Emma Lamm. Han var målare, etsare, akvarellist och skulptör, känd för Dalamotiv, nakenstudier (badande kvinnor) och porträtt. Han målade tre amerikanska presidenter: Grover Cleveland, William Howard Taft och Theodore Roosevelt. Hemmet Zorngården och Zornmuseet finns i Mora. Den så kallade Zornpaletten bestod av blyvitt, gul ockra, vermillion (rött) och svart. Osäkerheter: dödsorsaken anges i källorna oftast som blodförgiftning (sepsis); engelska Wikipedia anger felaktigt Stockholm som dödsort, medan svenska källor (Mora kommun, Zornsamlingarna) anger Mora.

Berättelser om svenskar · läromedel för svenska som andraspråk. Skapat inom Läromedelsprojektet. Senast uppdaterad 2026-06-12.